

Nuorkarjan mob-laidunnus

Auvo Sairanen, Sari Kajava, Annu Palmio

28.11.2024 Iisalmi

Kestävyyttä nurmesta –hankkeen tulosseminaari

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Mitä mob-laidun on?

Periaate

Mob-laidunnus: Suuri laidunmassa syötön alkaessa, suuri eläinpaine, nopea kaistanvaihto ja pitkä lepoaika syöttökertojen välissä. Tavoitteena ylläpitää nurmen kasvukuntoa ja jättää syksyllä paljon nurmimassaa hiilisyötteenä maahan

⇒ Laidunkiertojen lukumäärä kesän aikana vähenee

Mille eläinryhmille

- Emolehmät
- Kasvatettavat hiehot + umpilehmät
- Lypsylehmät

Mitä mob-laidun on?

Miten tehdään

- Kolme syöttökertaa kasvukauden aikana. Laidunsuunnittelussa tavoitteena keskimäärin paljon syötettävää nurmea mob-alalla, ja lisäruokinta mob-alan ulkopuolella
=> Intensiivinen laidunnus 1-3 päivää/kaista.
- Tarjolla olevasta laitumesta syötetään 30–40 % ja nurmen sänki jätetään pitkäksi.
- Laitumen lepojakso syöttöjakson jälkeen riittävän pitkä, jotta seuraavan kierron keskimääräinen nurmimassa on yli 2500 kg ka/ha.
- Laidunkauden aloitus vähän tavanomaista myöhemmin, maltillinen / porrastettu kevätlannoitus (50 kg N/ha). Muuten koko kasvukauden lannoitus satotavoitteen mukaisesti.
- Ei tasausniittoa => rikkakasvien torjunta

Luken mob- laiduntestaukset

Kaksi erilaista koekokonaisuutta

1. Intensiivinen ruutulaidunkoe yhteistyössä Atrian kanssa
2. Kahtena kesänä mob-laidundemo Kestävyyttä Nurmesta hankkeessa
  - 2022 aloituskokeilu
  - 2023 mob Suomiversio

Laidunkierron järjestäminen

- Hiehon rehuntarve kesän aikana melko vakio, esim. 80 MJ/pv, tai 7 kg ka/pv
- Nurmen kasvu vaihtelee kesän mittaan paljon, loppukesällä puolet alkukesästä ja syksyllä loppuu kokonaan => nurmen kasvun hidastuessa lisätään laidunala tai järjestetään lisäruokinta muuten
- Mob-laidun on alkukesällä kiinnitetty peruslaidunala ja lisäruokinta on jollain tapaa järjestetty lisälaidun / tarharuokinta

Laidunkierron järjestäminen, kesä 2022

- Aloitus sinällään mob-laitumen ajatusmallin mukainen: suuri massa ensimmäisen kierroksen alussa
=> seuraavat kierrot meni poskelleen, koska laidun ehti lopussa kasvamaan kuivaheinäasteelle. Kaksi laidunkierrosta. Hiehomäärä syksyä kohti pieneni poikimisten vuoksi
- Pinta-alamitoitus ylisuuri, ravinnontarpeen perusteella laskettu laidunsato jäi 2 400 kg ka/ha

Mob-laidunkierros ¹	Hiehoja laitumella, kpl	Ha/hieho/ laidunkausi	Laidun- kaistoja, kpl	Nurmimassa, kg ka/ha	Laitumen D-arvo ²
1: 17.6.–22.7.2022 (35 vrk)	20	0,19	18	3740–8850	703
2: 27.7.–16.8.2022 25.8. –10.9.2022 (36 vrk)	18	0,21	21	2870–3650	689

Laidunkierron järjestäminen, kesä 2023

- Vuosi 2022 vähän opettelua ja haastavat olosuhteet, vuosi 2023 Suomiversio onnistui suunnitelman mukaisesti
- Mob-ydinalueen laidun riitti 70 vuorokaudeksi ja alantarve 0,15 ha/hieho. Lisälaitumet päälle. Mob-laidunala loppuu kesken, koska kierron alku ei ehdi kasvaa strategian mukaiseen nurmimassaan.
- Mob-laidunsato kolmen laidunkierroksen aikana 3700 kg ka/ha
  - Vrt odelma: ensisato säilörehuksi 3000 kg ka/ha, jälkisadot laiduntamalla ehkä 1500-2000 kg ka/ha

Mob-laidunkierros ¹	Hiehoja laitumella, kpl	Ha/hieho/ laidunkausi	Laidun- kaistoja, kpl	Nurmimassa, kg ka/ha	Laitumen D-arvo ²
1: 8.6.–3.7.2023 (25 vrk)	16	0,13	8	2230–7900	739
2: 4.7.–27.7.2023 (23 vrk)	15	0,14	8	3600–4300	694
3: 3.8.–24.8.2023 (21 vrk)	13	0,16	7	2610–3640	700

Tarvitseeko mob-laidun enemmän pinta-alaa?

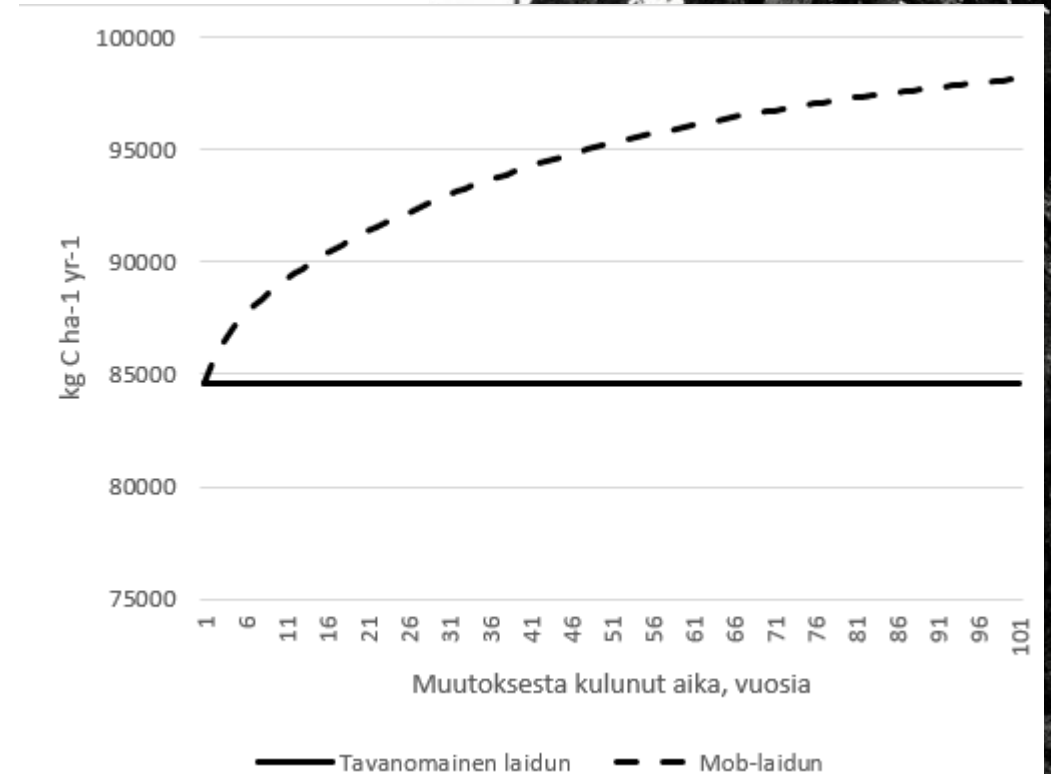
- Tavanomaista laidunta syötetään 5 kertaa kesässä, mobbia 3. Luulisi pinta-alaa tarvittavan paljon enemmän?
- Mobbia ei ylilaidunneta ja se saa kasvaa alkukesän hyvällä kasvuvauhdilla => satotappio jää 10-20 prosentiksi tavanomaiseen verrattuna. Eli loppukesän lisäruokintaa tarvitaan mobissa vain ehkä 20 % enemmän kuin tavanomaisessa ruokinnassa.
- Nurmen kannalta kestävä laidunpaine voi auttaa pitämään kasvukuntoa useamman vuoden

Hiilensidonta / sänkimassa

- Sänkimassaa jäi viimeisen syöttökierroksen jälkeen 4133 kg ka/ha. Mallinnettu hiilivaraston kasvu 822 CO₂-ekv/ha/v (Yasso, 20 vuoden tarkastelujakso)
- Edullista hiilensidontaa, koska mob ei merkittävästi lisää kustannuksia käytettävää laidunalaa kohti.
- Kustannusajattelu vielä kesken. Täytyy huomioida strategioiden vaatima työmäärä

Mob edut, haitat, ottaisinko käyttöön?

Pluspuolena ylilaidunnuksen välttäminen, suuri massa tuo helppoutta laidunkierron suunnitteluun. Hieman breshneviläinen suunnittelufilosofia.

Mahdollinen maan hiilimäärän lisäys => hiiliviljelyä

Miinuspuolena aitaustyön lisääntyminen, koska lohkonvaihto korkeintaan 3 pv välein nurmimassan polkeentumisen vuoksi

Uutena menetelmänä vaatii opettelua, koska laidunmäärä mitataan käytännössä silmävaavalla

Käyttöön? Sellaisenaan mob-laidun on ympäristötoimenpide ja voisi tulevaisuudessa saada euromääräistä kompensatiota. Ylilaidunnuksen välttäminen ja nurmen kasvukunnon ylläpito voi olla motivaatio ottaa mob käyttöön osalla laidunlohkoista

Rahoittamassa:

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Knowledge grows

BOREAL

Laidunyhdistys
Pohjois-Karjalan Maataloussäätiö
MTK:n säätiö
MTK:n öljy- ja valkuaiskasvit -verkosto

Kiitos!

#kestävyyttänurmesta

luke.fi

